

Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya

Exposició de motius

Aquesta Llei d'actualització del Codi civil de Catalunya té l'objectiu d'incorporar determinades modificacions que venen exigides per l'evolució de la societat o per la necessitat de donar resposta satisfactòria a situacions i qüestions que la pràctica ha constatat com a controvertides. La majoria dels llibres del nostre Codi tenen ja una dècada o més de vida jurídica i no s'ha de defugir la seva revisió per tal de fer-los permeables a les noves realitats jurídiques, econòmiques o socials, tenint en compte el dret comparat.

La configuració del Codi civil de Catalunya com un codi obert, com expressava la Llei 29/2002, de 30 de desembre, Primera llei del Codi civil de Catalunya, és conseqüència del procés de canvi dinàmic de la realitat de les relacions socials, les institucions i els interessos, un fenomen propi del segle XXI, que exigeix una continua adaptació de les regles jurídiques existents.

De conformitat amb l'article 129 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Generalitat té la competència exclusiva en matèria de dret civil, excepte en les matèries que l'article 149.1.8 de la Constitució espanyola atribueix en tot cas a l'Estat. Així mateix, d'acord amb l'article 106.2 de l'Estatut, la Generalitat pot establir els instruments i els procediments de mediació i de conciliació en la resolució de conflictes en les matèries de la seva competència i l'article 153 de l'Estatut estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere.

Atenent el propòsit expressat, la Llei endega, d'una part, unes reformes que afecten transversalment el conjunt del Codi civil, i d'altra part, impulsa d'altres modificacions de caràcter sectorial, però no menys importants, que afecten determinades matèries contingudes en alguns dels llibres del Codi. Així, el text actualitza determinats preceptes que afecten a tots els llibres per tal de donar compliment al principi d'igualtat entre dones i homes, al de gestió de les controvèrsies mitjançant la mediació i els altres instruments de resolució alternativa de conflictes.

Ahora, s'ha considerat convenient modificar el llibre II, de persona i família, a fi d'implementar el principi de capacitat jurídica de totes les persones, fent efectiu sobretot el mandat derivat de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat de 2006. Igualment, dintre del llibre IV de les Successions, el legislador ha de ser receptiu al fort debat existent entorn de la institució de la llegítima i a l'evolució del dret comparat. Així mateix, la sensibilitat social actual demana acotar i limitar en determinats casos la responsabilitat ultra vires o la confusió de patrimonis de l'hereu.

El llibre V, de drets reals, es modifica per introduir modificacions en la figura de la penyora i per considerar de manera específica als animals, d'acord amb la voluntat d'una visibilització clarificadora el seu estatut, i tuitiva. L'atenció als animals genera, també, algunes precisions puntuals en el llibre II, lligades als conflictes que sorgeixen en les situacions de crisi familiar respecte de la seva tinença.

Al llarg del procés de codificació s'han fet esforços per normalitzar el llenguatge que fan servir les normes per procurar per la visibilitat de les dones; no gensmenys encara predomina

l'androcentrisme, tant pel que fa a la redacció com als termes. És palès que la normalització de la terminologia i del llenguatge, amb propòsit d'igualtat, és una de les preocupacions de la Comissió de Codificació de Catalunya, des de fa temps. Fruit dels treballs en marxa són les adaptacions de la terminologia al principi d'igualtat, algunes de les quals s'incorporen en aquesta Llei. Certament, ara –i la reforma ho fa encara més palès– coexisteixen, per una banda, articles la redacció dels quals adopta nous criteris de visibilització del gènere, ja sigui mitjançant el desdoblament dels subjectes o mitjançant altres tècniques desenvolupades per les persones expertes en la matèria i, per l'altra, articles que han de llegir-se a partir de l'article 7 de la Llei 29/2002, de 30 de desembre, primera llei del Codi civil de Catalunya, que estableix que les denominacions en gènere masculí referides a persones inclouen dones i homes, llevat que del context se'n dedueixi el contrari. Cal reconèixer que aquesta coexistència impedeix l'homogeneïtat desitjable de tot l'articulat, però s'ha preferit adoptar els nous criteris en els articles que es reformen, malgrat que les reformes són puntuals, que no esperar a fer una revisió completa dels sis llibres del Codi civil en el futur.

En aquest àmbit, cal fer esment de la introducció de dos canvis molt significatius que afecten la situació patrimonial de la dona. A l'àmbit de l'administració de béns aliens, els preceptes de la persona jurídica i els de l'administració del pare i de la mare i del tutor o tutora encara es refereixen al "bon administrador", paral·lelament, en el contracte de conreu es fa esment a "l'ús i costum del bon pagès de la comarca", expressions molt allunyades de la realitat social i econòmica del segle XXI. Sense canviar el criteri jurídic (de responsabilitat) de la regla, se substitueixen per les expressions "persona bona administradora" i "ús i costum de la bona pagesia" que abasten complidament la dona i l'home.

La convicció que els mecanismes de resolució alternativa de conflictes, especialment la mediació, comporten una sèrie d'avantatges per a la ciutadania dona lloc a un article que es formula com a nou principi general en l'àmbit de les relacions entre els particulars. El legislador vol visibilitzar de manera inequívoca l'aposta per aquests procediments extrajudicials, que han de ser tinguts en compte pels operadors jurídics quan analitzen i gestionen els conflictes que els hi arriben. Només amb una conscienciació dels avantatges dels dits instruments, en la línia del que ja s'està fent en d'altres països occidentals, es pot avançar en la seva implantació. Per això, situar-los sistemàticament a les disposicions preliminars del Codi civil suposa posar en valor la pertinència de la mediació i dels altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes per qualsevol assumpte civil dispositiu.

Un cop fixades les qüestions relatives al gènere i als mecanismes de resolució de conflictes com a eixos transversals de la reforma, cal incidir amb més deteniment en les matèries concretes que es proposen modificar. En primer lloc, la vinculada a la capacitat, i, en segon lloc, d'altres qüestions referides a les persones jurídiques, la matèria successòria i els drets reals.

La Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2006, que va entrar en vigor el 3 de maig de 2008, estableix en l'article 1 que l'objectiu de la mateixa és "promoure, protegir i assegurar el gaudi ple i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i llibertats fonamentals per a totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte i la seva dignitat inherent." Malgrat el temps transcorregut i que les regles contingudes en la mateixa són plenament vigents, ja que formen part del nostre ordenament intern, la legislació civil i processal afectada encara no ha estat modificada ni adaptada a dia d'avui. L'acomodació de la normativa que incorpora la Llei ha estat, de moment, parcial, tot i que molt significativa, en la mesura que s'han capgirat en el sentit indicat els principis rector. S'ha considerat convenient deixar per a un moment posterior la reforma dels sistemes de protecció.

En el llibre III s'introdueixen altres dues modificacions de contingut. En primer lloc, a les disposicions generals, i d'acord amb l'anàlisi del funcionament de les persones jurídiques durant el període de l'estat d'alarma derivat de la Covid-19, es modifica la regulació de les reunions de manera que el recurs als mitjans telemàtics de comunicació pot esdevenir una eina habitual, excepte si els estatuts ho restringeixen. En segon lloc, al títol III es manifesta la capacitat de les persones jurídiques públiques de constituir fundacions sense que sigui necessària la concurrència de persones privades, d'acord amb el que estableixen altres normes de l'Estat i de l'evolució del sector fundacional, si es tenen presents les regulacions catalanes anteriors sobre la matèria. Es tracta d'adaptar-se a les exigències de la pràctica pel millor compliment per les administracions de les tasques corresponents. Ateses les exigències comptables i la subjecció als controls derivats de la normativa administrativa, permetre a les persones jurídiques públiques constituir fundacions és, senzillament, procurar-los una eina de funcionament àgil.

Dins del dret de successions, determinats fenòmens socials, com l'envel·liment progressiu de la població i els canvis en els models de família, estan provocant des de fa anys una pressió cada cop més forta sobre el legislador en l'entorn de la llegítima. No es poden desconèixer les posicions recents de les legislacions del nostre entorn estatal i europeu que defensen la supressió i la reforma de la llegítima en la línia de reducció del seu abast. Actualment, però, la majoria de drets civils europeus conserven encara la llegítima i, fins i tot, als ordenaments jurídics més pròxims manté una quantia significativament superior que en el dret civil català. Aquest ordre de consideracions explica que s'hagi optat per continuar la línia gradualista d'erosió de la llegítima encetada a la Llei 10/2008, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions.

En l'àmbit dels drets reals, com s'ha assenyalat a l'inici, s'introdueixen canvis en la institució de la penyora i respecte de l'estatut jurídic dels animals.

El dret de penyora ha estat objecte de reforma per la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient, la qual introdueix la possibilitat de la segona pignoració sobre els propis béns en favor de terceres persones creditors, amb l'objectiu de comptar amb una regulació més competitiva i avantatjosa per al conjunt d'empreses i de la ciutadania de Catalunya. És aquest objectiu el que fonamenta la recuperació, en el present text, de la penyora flotant, una modalitat que va regular la Llei 22/1991, de 29 de novembre, de garanties possessòries sobre cosa moble, i que no va incorporar el llibre V al 2006.

Per últim, l'article 511-1.3 del llibre V del Codi civil de Catalunya va establir que els animals estan sota la protecció especial de les lleis i no es consideren coses, de manera que només se'ls apliquen les regles dels béns en allò que permet llur naturalesa. Amb aquesta redacció es volia reconèixer, d'acord amb la sensibilitat i la conscienciació de la ciutadania, la impossibilitat d'assimilar-los a les coses materials. A dia d'avui, gairebé quinze anys després, la conscienciació social esmentada ha evolucionat: els animals són l'objecte de tractament específic en l'àmbit del dret privat, cosa que fa convenient la plasmació explícita als Còdis. Certament, les reflexions superen les coordenades del dret privat, però és el moment d'incorporar aquells aspectes relacionats amb els animals que pertanyen inequívocament al dret civil. Existeixen diferents opcions en dret comparat i es vol destacar, com a legislació pionera, el Codi civil de Suïssa, que des del 2003 deixa ben clar que els animals no tenen la condició de coses i atén, per exemple, com a paràmetre d'actuació en alguns supòsits a la que considera 'la millor solució per a l'animal', valorant el seu benestar; també alguns estats dels EEUU tenen una regulació innovadora, com ara Califòrnia. I, en aquests moments, també es pot esmentar la legislació portuguesa, les recents iniciatives franceses o l'existència d'un projecte al congrés dels diputats espanyol, pendent de discussió. L'objectiu és coincident: fer

palesa l'atenció i protecció singular dels animals, fonamentada en el respecte a la seva condició d'éssers vius.

En concret, es pretén una presentació més clara dels animals, mitjançant la incorporació d'un precepte que els contempli de manera específica en seu de drets reals i la referència explícita a l'epígraf del títol I del llibre V. Així, el nou article 511-3 parteix de considerar-los éssers vius amb sensibilitat física i psíquica, fet que justifica d'una manera encara més clara que només se'ls apliqui la normativa dels béns en allò que ho permeti la seva naturalesa. D'altra banda, l'article fixa els criteris a tenir en compte per resoldre els conflictes sobre la titularitat o la tinença dels animals de companyia, atenent al seu benestar i a altres circumstàncies com ara l'ús al que es destinen o el vincle emocional més estret amb ells, sense que prevalgui necessàriament la titularitat formal o administrativa. Atès que a dia d'avui la majoria de disputes sobre la tinença dels animals de companyia sorgeixen en les situacions de crisi matrimonial o de parella, s'afegeixen dues referències sucintes al capítol III del llibre II. Es vol que el conveni regulador pugui incloure el règim de tinença -o, si és el cas, de titularitat dels dits animals- i que l'autoritat judicial fixi el règim de tinença a les mesures definitives si ho demana un dels cònjuges, amb el suport dels criteris de l'article 511-3.

Finalment, es fa una precisió en matèria de troballa per tal d'harmonitzar-la amb el Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals.

Estructura i continguts

Llibre I

Al títol I del llibre I, "Disposicions preliminars", s'incorporen dues normes generals.

Una primera sobre igualtat i no discriminació per raó de gènere en la que es disposa que per tal d'interpretar i aplicar el dret civil de Catalunya s'ha de tenir en consideració el principi, el qual té caràcter informador. I, a més i alhora, malgrat no es pot imposar el principi de manera absoluta en les relacions privades, es recorda que en aquestes s'ha de respectar. És una crida, que convé fer expressa, que l'autonomia privada no és il·limitada.

L'altra norma, sota l'epígraf "Resolució alternativa de conflictes", continua la tradició catalana i fa més visible al Codi civil de Catalunya la mediació, ja regulada per la Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat, i els altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes. Certament, la mediació ja estava contemplada a diversos preceptes del llibre II del Codi, com ara els articles 233-6, 233-7.2, 233-9-3, 235-49, 236-13.3 o 222-10, però la proposta s'inscriu en la voluntat de consolidar els procediments de resolució alternativa de conflictes com a eines idònies per evitar, reduir-ne l'abast o prevenir els judicis en els conflictes privats.

La incorporació dels nous preceptes comporta, per raons sistemàtiques, un canvi en la numeració de diverses disposicions preliminars. A l'article 111-7, que conserva el seu contingut i títol, s'afegeix el de l'actual 111-8 "actes propis" com a paràgraf segon i el títol es canvia pel de "Bona fe i actes propis". L'article 111-8 passa a recollir el principi d'igualtat i no discriminació per raó de gènere. Així mateix, l'article 111-10 incorpora el principi de resolució alternativa de conflictes, i desplaça la vigència de les lleis a l'article 111-11.

Llibre II

En el llibre II, a més de la reforma de determinats preceptes del títol I atenent als criteris inclusivius de gènere –com a índex de la voluntat d'adaptació de les normes en una segona fase–, s'introdueixen novetats de diversa índole i abast. El gruix de la modificació afecta als dos capítols del títol I "La persona física" on es fixen les regles generals de la personalitat. S'han revisat i adaptat els preceptes d'acord amb la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat, de conformitat amb la qual s'ha de reconèixer la capacitat de totes les persones, raó per la que s'eliminen les referències a la incapacitació i es fa esment de mesures de suport, per tenir en compte la voluntat de la persona en la presa de decisions que li afectin.

Atès el principi d'igualtat entre les persones, que és inherent a la persona física des del naixement, sigui quina sigui la seva situació i les condicions, no s'ha cregut oportú que la norma defineixi la discapacitat ja que no ha de servir per establir cap discriminació ni diferenciació. Ans al contrari, la discapacitat s'entén com una situació que dona lloc a l'adopció d'aquelles mesures, en particular les civils, necessàries per garantir el ple exercici dels drets per les pròpies persones. Això no vol dir que només es consideri una discapacitat la que compleixi amb els requisits que estableix la normativa administrativa. Des de la perspectiva civil, la discapacitat és aquella situació de la persona deguda a la concurrència d'una condició física, mental, intel·lectual o sensorial permanent que interfereix en el desenvolupament de la vida i la integració en l'entorn social, que és objecte de protecció per garantir l'exercici dels drets, tingui o no dret a reclamar les prestacions socials corresponents. És, doncs, una situació personal digna de protecció.

Tot i que és necessària una reforma més àmplia de les institucions de protecció de la persona, les quals requereixen d'una profunda remodelació per adaptar-se als nous postulats, és convenient fer visibles amb la màxima urgència i determinació els principis rectoris en matèria de capacitat i exercici dels drets, vigents des de la ratificació de l'esmentada Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat. Amb aquesta finalitat es revisen determinats preceptes del títol I del llibre II: es vol deixar clar que cap situació personal restringeix la capacitat i que la voluntat de la persona s'ha de tenir en compte en tots els actes que l'afecten.

Al capítol 2 del títol 1 s'introdueix un nou apartat a l'article 212-7, decisions sobre el propi cos, referent a l'embaràs de la dona, que és obligat per donar visibilitat a les qüestions que l'afecten directament.

En aquesta línia, una altra modificació que cal esmenar és la que fa referència a l'exceptio plurium concubentium de l'article 235-18. Malgrat que quan es va introduir en la regulació de la filiació era una norma que afavoria la dona, la redacció actual del precepte comporta un matis discriminatori per la mare, que no es pot mantenir. El contingut realment volgut de la norma és deixar palès que les relacions sexuals de la dona amb altres homes no destrueixen la presumpció de paternitat. Amb la nova redacció, es trasllada al precepte relatiu a les presumpcions de paternitat i s'elimina el caràcter pejoratiu del precepte, que ara aborda les conseqüències de la negativa al sotmetiment a la prova biològica.

Així mateix, el llibre II incorpora dues breus referències als animals, pel cas que calgui determinar la seva tinença, ja sigui en seu de conveni regulador o en les mesures definitives, a instància d'una de les parts. Per últim, en el capítol dels aliments d'origen familiar, es clarifiquen les causes de desheretament que donen lloc a l'extinció del dret, tenint presents els conflictes que s'han plantejat a la pràctica i els pronunciaments judicials.

Llibre III

Les principals modificacions del llibre III, persones jurídiques, són conseqüència de la implementació efectiva del principi d'igualtat al nou article 111-8, així com de l'aposta per la mediació i els mitjans de resolució alternativa de conflicte. En primer lloc, es declara que la

denominació de les persones jurídiques no pot incloure expressions discriminatòries. En segon lloc, s'inclou un nou article 311-10 al capítol I del títol I (disposicions generals) el qual estableix que les persones jurídiques públiques de la Generalitat sotmeses al dret privat estan obligades a garantir el principi d'igualtat entre dones i homes en la seva representació orgànica, gestió i formació de la voluntat i, d'acord amb el principi que deriva del nou article 111-10, les dites persones jurídiques han de promoure, en les condicions generals de contractació i en els contractes, clàusules d'adhesió o de recurs a la mediació, a l'arbitratge o a altres mecanismes de resolució alternativa dels conflictes.

En la part general també s'ha modificat, en la línia esmentada, l'article 312-3, sobre la composició dels òrgans col·legiats. En al seva formació s'ha de respectar el principi de paritat de dones i homes en els òrgans de govern, tenint present, de manera específica, el seu substrat social i les finalitats de cada entitat. Així mateix, respecte de les associacions declarades d'utilitat pública, atès el seu règim específic i els beneficis que se'n deriven, es preceptua l'obligació de respectar la paritat en els òrgans de govern així com en les candidatures, excepte si el seu substrat social o les finalitats ho impedeixen.

També a la part general, i atesa la transformació de la societat, l'article 312-5.2 generalitza la possibilitat que els òrgans de les persones jurídiques puguin reunir-se per mitjans telemàtics si es compleixen una sèrie de requisits per garantir la participació efectiva dels membres. Tanmateix, els estatuts poden condicionar o restringir aquesta possibilitat atenent al principi d'autonomia organitzativa de les persones jurídiques. En seu de fundacions, l'article 331-2.1 estableix la capacitat de les persones jurídiques públiques de constituir fundacions sense que concorrin necessàriament persones privades perquè hores d'ara els mecanismes de control administratiu ja aporten les garanties convenients.

Llibre IV

Les modificacions introduïdes al llibre IV es refereixen, majoritàriament, a la regulació de la llegítima i a l'acceptació de l'herència.

Pel que fa a la regulació de la llegítima, s'ha considerat convenient prosseguir amb la tendència legislativa de reduir progressivament el seu abast, així com també la de reforçar la posició de la persona hereva davant la de la legítima. En aquest sentit i pel que es refereix a la llegítima de les progenitores, es conserva el dret de cada una d'elles a la meitat de la llegítima, però s'exclou la possibilitat que la persona progenitora legítima pugui incrementar la part o porció que se li atribueix amb la que correspon o pugui correspondre a l'altre progenitora, si aquesta no l'adquireix. Pel que fa al pagament de la llegítima, es reconeix a l'hereva la facultat de satisfer-la conjuntament amb béns i amb diners.

Així mateix, i per tal de resoldre un problema que se suscita a la pràctica, en el cas que el o la causant hagi instituït hereu o hereva l'altre progenitor o progenitora de la persona que en sigui legítima, l'hereu o hereva pot ajornar el pagament de la llegítima durant la seva vida, si el dit pagament pot comprometre la satisfacció de les seves necessitats, entre elles l'habitatge habitual. Es vol garantir, en aquest cas, el benestar de la persona hereva que ha de pagar la llegítima.

També s'ha reduït el termini de prescripció de la pretensió per reclamar la llegítima i el seu suplement, que es fixa en quatre anys. Amb la voluntat d'homogeneïtzar els terminis, es fixa que la pretensió per a reclamar la quarta viudal també prescriu als quatre anys de la mort del o de la causant.

Pel que fa a la regulació del desheretament, s'han introduït dues novetats. D'una banda, es precisa que el "maltractament greu" que el justifica inclou el maltractament de caràcter psicològic. D'altra banda, pel que fa a la possibilitat d'impugnació del desheretament per la persona legitimària, s'inverteix la càrrega de la prova en el cas que la causa sigui l'absència de relació familiar entre la persona causant i la legitimària. Ara li correspon a aquesta última provar la inexistència de la causa, atès que, a la pràctica, s'havia posat de manifest que a qui té el títol hereditari li és molt difícil de demostrar l'absència de relació familiar exclusivament imputable a la persona legitimària que justifica el desheretament.

Pel que fa a la regulació de l'acceptació de l'herència, les modificacions introduïdes s'orienten a protegir la posició de la persona hereva, tant si ha acceptat purament i simple l'herència, com si ho ha fet a benefici d'inventari. En el primer supòsit, l'hereva segueix responent de les obligacions de la causant i de les càrregues hereditàries amb els béns relictos i amb els seus béns propis, però aquests últims només poden ser perseguits si els primers són insuficients. I, en especial, en el cas de deutes de la causant derivats de fiances, avals o d'altres garanties personals que l'hereva desconegué al moment d'acceptar l'herència, aquesta respondrà només amb els béns hereditaris que subsisteixin al moment en què tingui coneixement de la seva existència. En el supòsit de l'acceptació a benefici d'inventari, les modificacions introduïdes són les següents: en primer lloc, malgrat que l'inventari ha d'incloure tots els deutes de la causant, es presumeix fet en forma encara que no s'incloguin fiances o d'altres garanties personals o reals per deute aliè prestats per la causant, si la persona creditora no n'hagués requerit fefaentment el seu pagament; en segon lloc, en el cas d'obligacions de la causant desconegudes per la persona hereva, la satisfacció de les quals es reclami amb posterioritat a la confusió de patrimonis, l'hereu o l'hereva només respon amb els béns hereditaris que subsisteixin; en tercer lloc, s'especifica que les persones hereves menors d'edat o posades en tutela o curatela i les hereves de confiança gaudeixen del benefici legal d'inventari, sigui quin sigui el moment en què acceptin l'herència.

Llibre V

El llibre V es modifica per incorporar l'anomenada "penyora flotant", que havia estat regulada el 1991. Certament, la Llei 22/1991, de 29 de novembre, de garanties possessòries sobre cosa mòble, va regular de forma extensa la figura de la penyora, incorporant qüestions desenvolupades per la doctrina i la jurisprudència, tot adaptant-se a les exigències socials i econòmiques del moment. Aquestes mateixes demandes varen impulsar la revisió del marc legal dels drets reals de garantia i es va substituir la llei esmentada per la Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia. Finalment, i d'acord amb el principi de codi obert, la Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre V del Codi civil de Catalunya, incorporà l'anterior legislació al seu capítol novè.

La penyora ha esdevingut una garantia rellevant, convertint-se en alternativa a la garantia real per excel·lència, la hipoteca. Es pot constatar que, en el mateix sentit que els drets econòmics immaterials han avançat, quantitativament i qualitativa, esdevenint drets econòmics de primer ordre –i no sempre representats per títols valors– també ho ha fet la penyora. Aquest fet va justificar la introducció –encara recent– de la doble penyora i la regulació en el present text de la "penyora flotant" en un nou paràgraf de l'article 569-14. Es vol una garantia real que s'adapti amb la màxima flexibilitat a les exigències fluctuants del tràfic jurídic.

Per últim, s'incorpora un article específic sobre els animals, que destaca la seva condició d'éssers vius i la voluntat de procurar el seu benestar així com els criteris a tenir en compte en cas de conflicte sobre la seva tinença o, si escau, la titularitat. Es modifica l'article de la troballa incorporant un esment a la Llei de protecció dels animals per evitar disfuncions en l'aplicació.

Llibre VI

Amb el propòsit de fer visible la mediació al llarg de les institucions privades, no podia mancar en la matèria contractual en la que, tradicionalment, a més, s'ha inserit aquest mitjà per arribar a l'acord, que en la generalitat dels casos culmina amb un contracte entre les parts.

La referència explícita a la mediació s'incorpora en tres preceptes del contracte de compravenda. En primer lloc, en el moment de la determinació del preu, per acord entre les parts, les discrepàncies es poden resoldre a través de la mediació. En segon lloc, la part venedora ha d'informar de la mediació abans de la conclusió del contracte per tal de facilitar la resolució de les possibles discrepàncies. La norma és especialment adequada per a la compravenda de consum, d'acord amb les regles pròpies de la resolució alternativa de conflictes. En tercer lloc, s'incorpora en seu de remeis, per recordar la seva utilitat en cas d'incompliment de les obligacions derivades del contracte.

Article 1. Modificació del llibre primer del Codi civil de Catalunya

1.1 Es modifica l'article 111-7, que queda redactat de la manera següent:

Article 111-7. Bona fe i actes propis

1. En les relacions jurídiques privades s'han d'observar sempre les exigències de la bona fe i de l'honradesa en els tractes.
2. Ningú no pot fer valer un dret o una facultat que contradigui la conducta pròpia observada amb anterioritat si aquesta tenia una significació inequívoca de la qual deriven conseqüències jurídiques incompatibles amb la pretensió actual.

1.2 Es modifica l'article 111-8, que queda redactat de la manera següent:

Article 111-8. Igualtat i no discriminació per raó de gènere

1. El principi d'igualtat i no discriminació per raó de gènere s'ha de tenir en consideració en la interpretació i l'aplicació del dret civil de Catalunya.
2. Les relacions jurídiques privades han de respectar el principi d'igualtat i no discriminació de les persones per raó de gènere.

1.3 Es modifica l'article 111-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 111-10. Resolució alternativa de conflictes

En les relacions jurídica privades les parts han d'intentar gestionar les seves controvèrsies mitjançant la mediació i els altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes, per tal d'evitar l'obertura de processos judicials de caràcter contenciós, posar fi als ja iniciats o reduir-ne l'abast.

1.4 El vigent article 111-10, passa a ser l'article 111-11. Vigència de les lleis, amb el mateix contingut.

Article 2. Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya

2.1 Es modifica l'article 211-1, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-1. Personalitat civil

1. La personalitat civil és inherent a la persona física des del naixement. En tot cas, els efectes jurídics que li siguin favorables s'adquireixen des de la concepció sempre que s'arribi a néixer.

2. La personalitat civil s'extingeix amb la mort.

2.2 Es modifica l'article 211-3, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-3. Exercici dels drets

1. Totes les persones poden exercitar per si mateixes els seus drets civils amb les mesures establertes per la llei en el seu benefici, d'acord amb la seva capacitat natural.
2. Per garantir l'exercici dels drets, en situacions personals en què sigui convenient, a petició de la pròpia persona o d'una altra persona en el seu interès, es poden adoptar mesures d'assistència o de suport. En tot cas, les mesures han de ser conformes a la dignitat de la persona, han de respectar els drets, la voluntat i les preferències de la persona, són temporals i s'interpreten de manera restrictiva.
3. Totes les persones poden exercir el dret de sufragi d'acord amb el que estableix la legislació electoral.

2.3 Es modifica l'article 211-4.1, que queda redactat de la manera següent:

1. La majoria d'edat s'assoleix als divuit anys i cessen les limitacions pròpies de la minoria d'edat.

2.4 Es modifica l'article 211-5, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-5. Minoria d'edat

Durant la minoria d'edat, la persona pot fer per si mateixa, segons la seva edat i capacitat natural, els actes següents:

- a) Els relatius als drets de la personalitat, llevat que les lleis que els regulin estableixin una altra cosa.
- b) Els relatius a béns o serveis propis de la seva edat, d'acord amb els usos socials.
- c) Els altres que la llei li permeti.

2.5 Es modifica l'article 211-6, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-6. Interès superior de la persona menor

1. L'interès superior de la persona menor és el principi inspirador de qualsevol decisió que l'afecti.
2. Les persones menors d'edat, d'acord amb la seva edat i capacitat natural i, en tot cas, si ha complert dotze anys, tenen dret a ésser informades i escoltades abans que es prengui una decisió que afecti la seva esfera personal o patrimonial.
3. Per a qualsevol acte de la persona representant legal que impliqui alguna prestació personal, es requereix el consentiment de la persona menor si ha complert dotze anys o si, tenint-ne menys, té prou coneixement.

2.6 Es modifica l'article 211-7, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-7. Emancipació

1. La persona emancipada actua jurídicament com si fos major d'edat, però necessita el complement de capacitat per als actes que estableix l'article 211-12.
2. La capacitat de la persona emancipada es complementa amb l'assistència de la persona cònjuge o convivent major d'edat en cas de matrimoni o de convivència estable en parella de la persona emancipada, de les persones progenitors o, a manca d'aquestes, de la persona curadora.

2.7 Es modifica l'article 211-9, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-9. Emancipació per consentiment

1. L'emancipació per consentiment dels qui exerceixen la potestat parental o la tutela requereix que la persona menor tingui almenys setze anys i la consenti. En cas d'emancipació per consentiment de la persona titular de la tutela, es requereix, a més, l'autorització judicial amb un informe del ministeri fiscal.
2. L'emancipació per consentiment s'atorga en una escriptura pública o per compareixença davant de l'autoritat encarregada del Registre Civil. El notari o notària ha de comunicar d'ofici l'emancipació al Registre Civil.

2.8 Es modifica l'article 211-10.1, que queda redactat de la manera següent:

1. L'autoritat judicial pot concedir l'emancipació, a sol·licitud de la persona de més de setze anys, si hi ha causes que fan impossible la convivència amb les persones progenitores o amb les tutores, o que dificulten greument l'exercici de la potestat parental o de la tutela.

2.9 Es modifica l'article 211-11, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-11. Vida independent

1. La persona menor de més de setze anys es considera emancipada si viu d'una manera econòmicament independent de les persones progenitores o de les tutores, amb llur consentiment. Aquest consentiment es pot revocar.
2. En el cas a què fa referència l'apartat 1, és necessari el complement de capacitat per als mateixos actes que estableix l'article 211-12.

2.10 Es modifica l'article 211-12, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-12. Actes que requereixen complement de capacitat

1. La persona menor emancipada necessita el complement de capacitat per a:
 - a) Fer els actes a què fa referència l'article 236-27.1.
 - b) Acceptar el càrrec d'administració d'una societat.
2. El complement de capacitat no es pot concedir de manera general, però es pot atorgar per a diversos actes de la mateixa naturalesa o referits a la mateixa activitat econòmica, encara que siguin futurs, especificant-ne les circumstàncies i característiques fonamentals.
3. Els actes fets sense el complement de capacitat són anul·lables a instància de la persona que ha de prestar-lo, d'acord amb l'article 211-7, mentre la persona menor no arribi a la majoria d'edat, o a instància de la persona menor emancipada a partir de la celebració de l'acte i fins a quatre anys després de l'assoliment de la majoria d'edat.
4. El complement de capacitat en relació amb els béns i els drets adquirits per donació o a títol successori no és necessari si la persona donant o la causant l'han exclòs expressament.

2.11 Es modifica l'article 212-1, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-1. Dret a la informació sobre la salut

1. Tota persona, llevat que hagi expressat la voluntat contrària, té dret a rebre informació sobre l'abast de qualsevol intervenció en l'àmbit de la seva salut, que l'ajudi a prendre decisions d'una manera autònoma. Aquesta informació ha de ser verídica, comprensible, adequada a les necessitats, circumstàncies i els requeriments de la persona i s'ha de proporcionar a través del mitjà més adient per garantir la comprensió. Aquest dret és directament exigible davant dels tribunals de justícia.
2. Correspon a la persona titular del dret a la informació permetre l'accés, el tractament, el processament i la cessió de les dades, llevat dels casos en què la legislació estableix altra cosa.
3. Les dades relatives a la salut són sempre confidencials. Només es poden registrar les que siguin estrictament necessàries.

4. En les situacions en què la persona es troba en un estat físic o psíquic que no li permet rebre la informació o comprendre-la, aquesta s'ha de donar a la persona designada en el document de voluntats anticipades, a l'assistència legalment designada, a la representació legal, a la persona que en té la guarda de fet, als familiars o a les persones que hi estan vinculades.

2.12 Es modifica l'article 212-2, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-2. Consentiment informat

1. Les persones majors de setze anys i les menors que tinguin una maduresa intel·lectual i emocional suficient per a comprendre l'abast de la intervenció en la seva salut han de donar el consentiment per si mateixes, llevat dels casos en què la legislació d'àmbit sanitari estableix una altra cosa.

2. Si la persona es troba en un estat físic o psíquic que no li permet fer-se càrrec de la seva situació ni decidir, el consentiment s'ha d'obtenir de la manera que estableix la legislació per a l'àmbit sanitari, de les mateixes persones que han de rebre la informació a què fa referència l'article 212-1.4. Aquest consentiment ha de respectar la dignitat de la persona i ser conforme amb la seva voluntat i preferències.

3. El consentiment es pot revocar abans de la realització de l'acte pel qual s'ha prestat.

4. En interès de la persona, l'autoritat judicial pot autoritzar la intervenció a sol·licitud de la persona facultativa responsable si les persones cridades a donar consentiment d'acord amb el que estableix l'apartat 2, s'hi neguen.

2.13 Es modifica l'article 212-3, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-3. Document de voluntats anticipades

1. La persona major de setze anys pot expressar en un document de voluntats anticipades les instruccions per a la realització d'actes i tractaments mèdics, per al cas en què es trobi en una situació en què no ho pugui decidir per ella mateixa. També pot designar la persona que, en substitució seva, ha de rebre la informació sobre la seva salut i decidir sobre la realització d'aquells actes i tractaments.

2. En el document de voluntats anticipades hi poden constar previsions referents a la donació dels òrgans o del cos, i a les formes d'enterrament o a la incineració.

3. La declaració de voluntats anticipades s'ha de formalitzar davant de notari o davant de tres testimonis majors d'edat dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb la persona atorgant.

4. Pel que fa al procediment de comunicació al centre sanitari i als seus efectes, hom s'ha d'ajustar al que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari.

5. El document de voluntats anticipades és sempre revocable. El document posterior revoca l'anterior, llevat que la persona atorgant manifesti altrament.

6. Tothom ha de respectar les instruccions expressades, dins dels límits que estableix la legislació.

2.14 Es modifica l'article 212-4, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-4. Internament

L'internament en un establiment especialitzat d'una persona per raó de trastorns psíquics o malalties que puguin afectar la capacitat cognitiva requereix el seu consentiment. Si la seva situació no li permet decidir per si mateixa cal l'autorització judicial prèvia, qualsevol que en sigui l'edat.

2.15 Es modifica l'article 212-5, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-5. Internament urgent

1. No cal autorització judicial prèvia si es produeix una causa d'urgència mèdica que requereixi l'internament sense dilació. Aquesta causa ha d'estar constatada medicament i s'ha de fonamentar en un risc immediat i greu per a la salut o per a la integritat física o psíquica de la persona malalta o d'altres persones.

2. La direcció de l'establiment on es faci l'internament l'ha de comunicar a l'autoritat judicial del lloc on estigui l'establiment en el termini de vint-i-quatre hores.

3. L'autoritat judicial ha de ratificar o deixar sense efecte l'internament, d'acord amb la legislació processal, en el termini de setanta-dues hores des que rep la comunicació.

4. L'autoritat judicial, en la resolució en què ratifica l'internament, hi ha de fer constar el termini, que no pot excedir els dos mesos, en el qual la direcció de l'establiment ha d'informar periòdicament sobre la situació de la persona internada, a fi de revisar la necessitat de la mesura. A petició de la direcció de l'establiment, l'autoritat judicial pot acordar, atesa la situació de la persona internada, que els informes successius s'emetin en intervals superiors, que no poden excedir els sis mesos.

2.16 Es modifica l'article 212-6, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-6. Canvi de circumstàncies en l'internament voluntari

Si una persona que va consentir el seu propi internament per raó de trastorn psíquic ja no està en condicions de decidir-ne la continuació perquè les circumstàncies clíniques o el risc associats a la causa que va donar origen han canviat de manera significativa, la direcció de l'establiment ho ha de comunicar a l'autoritat judicial perquè, si escau, en ratifiqui la continuació, d'acord amb el que estableix l'article 212-5.3.

2.17 Es modifica la rúbrica de la Secció tercera, que queda redactada de la manera següent:

Secció tercera. Decisions de la persona

2.18 Es modifica l'article 212-7, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-7. Decisions sobre el propi cos

1. La lliure decisió de les persones és determinant en les qüestions que puguin afectar llur dignitat, integritat i benestar físic i mental i, en particular, pel que fa al propi cos i a la salut reproductiva i sexual.

2. Correspon a la dona la decisió sobre la interrupció voluntària del seu embaràs en les condicions que determinin les lleis.

2.19 Es modifica l'article 222-40, que queda redactat de la manera següent:

Article 222-40. Administració dels béns

1. En l'exercici de les funcions respectives, la persona titular de la tutela, de l'administració patrimonial o l'apoderada d'acord amb l'article 222-2.1 han d'actuar amb la diligència d'una persona bona administradora i responen dels danys causats per llur actuació.

2. L'acció per a reclamar la responsabilitat a què fa referència l'apartat 1 prescriu al cap de tres anys de la rendició final de comptes.

3. Els fruits dels béns administrats pertanyen a la persona tutelada. També li pertanyen els béns que adquireixi amb la seva activitat.

2.20 S'afegeix una lletra e) a l'article 233-2.5, amb el text següent:

e) L'atribució de la tinença dels animals de companyia i, si és el cas, de la seva titularitat.

2.21 Es modifica l'article 233-4.2, que queda redactat de la manera següent:

2. Si algun dels cònjuges ho sol·licita, l'autoritat judicial ha d'adoptar les mesures pertinents respecte a l'ús de l'habitatge familiar i el seu parament, la prestació compensatòria, la compensació econòmica per raó del treball si el règim econòmic és el de separació de béns, la liquidació del règim econòmic matrimonial, la divisió dels béns comuns o en comunitat ordinària indivisa i el règim de tinença dels animals de companyia, que es determina d'acord amb el que estableix l'article 511-3.

2.22 Es modifica l'article 235-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 235-10. Presumpcions de paternitat

1. Es presumeix que és pare del fill o filla no matrimonial:

- L'home amb el qual la mare ha conviscut en el període legal de la concepció.
- L'home amb el qual la mare ha mantingut relacions sexuals en el període de la concepció.
- L'home que ha reconegut la paternitat tàcitament o d'una manera diferent de la que estableix l'article 235-9.

2. Les presumpcions a què fa referència l'apartat 1 es poden destruir amb tota classe de proves en el judici corresponent.

3. La prova de les relacions sexuals de la mare amb un home diferent del demandat durant el període legal de concepció no és suficient per a destruir les presumpcions de paternitat.

2.23 Es modifica l'article 235-18, que queda redactat de la manera següent:

Article 235-18. Negativa a la prova biològica

La filiació biològica es pot determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova biològica corresponent.

2.24 Es modifica l'article 236-4, que queda redactat de la manera següent:

Article 236-4. Relacions personals

1. Els fills i les filles i el pare i la mare, encara que aquests no tinguin l'exercici de la potestat, tenen dret a relacionar-se personalment, llevat que els i les primeres hagin estat adoptats o adoptades o que la llei o una resolució judicial o administrativa, en el cas de les persones menors desamparades, disposin una altra cosa.

2. Els fills i les filles tenen dret a relacionar-se amb els avis i àvies, els germans i germanes i altres persones pròximes, i totes aquestes tenen també el dret de relacionar-se amb els fills i filles. El pare i la mare han de facilitar aquestes relacions i només les poden impedir si hi ha una causa justa.

3. La pretensió per a fer efectius els drets a què fa referència aquest article s'ha de substanciar, sempre que no escaigui fer-ho en un procediment matrimonial, pels tràmits del procediment especial sobre guarda de menors. L'autoritat judicial pot adoptar, en tot cas, les mesures necessàries per a garantir l'efectivitat d'aquestes relacions personals.

4. S'ha de procurar que a fi de garantir el dret de la infància i l'adolescència a relacionar-se amb llurs famílies, els conflictes sobre aquestes relacions que se susciten es resolguin a través dels procediments específics de mediació familiar.

2.25 Es modifica l'article 236-21, que queda redactat de la manera següent:

Article 236-21. Administració dels béns

1. El pare i la mare que exerceixen la potestat han d'administrar els béns de la descendència amb la diligència exigible a una persona bona administradora, segons la naturalesa i les característiques dels béns.

2. Pertanyen a la descendència els fruits i els rendiments de llurs béns i drets, i també els pertanyen els guanys de llur pròpia activitat i els béns o els drets que en puguin derivar.

2.26 Es modifica l'article 237-13, que queda redactat de la manera següent:

Article 237-13. Extinció

1. L'obligació de prestar aliments s'extingeix per les causes següents:

- a) La mort de la persona alimentada o de la persona o les persones obligades a prestar-los.
- b) El divorci i la declaració de nul·litat del matrimoni.
- c) La reducció de les rendes i del patrimoni de les persones obligades, de manera que faci impossible el compliment de l'obligació sense desatendre les necessitats pròpies i les de les persones amb dret preferent d'aliments.
- d) La millora de les condicions de vida de la persona alimentada, de manera que faci innecessària la prestació.
- e) El fet que la persona alimentada, encara que no tingui la condició de legitimària, incorri en una de les causes de desheretament dels apartats a), b), c) i d) de l'article 451-17.2.
- f) La privació de la potestat sobre la persona obligada, si l'alimentada és una de les progenitores.

2. Les causes a què fa referència l'apartat 1.e no tenen efecte si consta el perdó de la persona obligada o la reconciliació de les parts.

Article 3. Modificació del llibre tercer del Codi civil de Catalunya

3.1 Es modifica l'article 311-4.2, que queda redactat de la manera següent:

2. La denominació de les persones jurídiques no pot consistir exclusivament en el nom d'un territori i no pot incloure expressions dotades de valor oficial o institucional ni contràries a la llei, a l'ordre públic, als bons costums o discriminatòries.

3.2 S'incorpora un nou article, l'article 311-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 311-10. Persones jurídiques del sector públic

1. Les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat tenen l'obligació de garantir el principi d'igualtat entre dones i homes en la seva representació orgànica, gestió i formació de la voluntat.

2. Les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat han de promoure la incorporació, en els plecs de clàusules administratives particulars i, si escau, en els documents corresponents de formalització dels contractes, de clàusules d'adhesió o de recurs a la mediació, a l'arbitratge o a altres mecanismes de resolució extrajudicial dels conflictes.

3.3 Es modifica l'article 312-3.1 i 3, que queda redactat de la manera següent:

1. Els òrgans col·legiats estan compostos, com a mínim, per tres membres, designats en l'acte constitutiu o d'acord amb els estatuts, i tenir almenys una persona que ocupi la presidència i una altra que ocupi la secretaria. Aquest darrer càrrec pot correspondre a una persona que no tingui la condició de membre de l'òrgan col·legiat. La persona que ocupa la secretaria, en aquest cas, intervé en les reunions amb veu però sense vot, i té el deure d'advertir de la legalitat dels acords que pretengui adoptar l'òrgan. En la formació de l'òrgan col·legiat s'ha de respectar el principi de paritat de dones i homes en els òrgans de govern, tenint present de manera específica el seu substrat social i les finalitats de cada entitat.

3. Si els estatuts no estableixen qui ha de substituir temporalment la persona que ocupa la presidència en cas de vacant, absència, impossibilitat o qualsevol altra causa, la presidència correspon a qui ocupa les vicepresidències d'acord amb llur ordenació, al membre de l'òrgan amb més antiguitat en el càrrec o, en darrer terme, al de més edat. En els mateixos casos, la titular de la vocalia de menys edat substitueix la persona que ocupa el càrrec de secretaria.

3.4 Es modifica l'article 312-5.2 i 3, que queda redactat de la manera següent:

2. Els òrgans col·legiats es poden reunir per mitjà de videoconferència o d'altres mitjans de comunicació, sempre que resti garantida la identificació dels assistents, la continuïtat de la comunicació, la possibilitat d'intervenir en les deliberacions i l'emissió del vot. En aquest cas, s'entén que la reunió se celebra al lloc on és la persona que la presideix, si els estatuts no disposen altra cosa.

3. Els estatuts poden establir la prohibició de celebrar reunions mitjançant videoconferència o altres mitjans de comunicació, o condicionar o excloure l'adopció de determinats tipus d'acords per aquests mitjans.

3.5 Es modifica l'article 322-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 322-10. Composició de l'òrgan de govern i requisits per a ésser-ne membre

1. L'òrgan de govern té caràcter col·legiat. Els estatuts en determinen la composició.

2. Les persones que integren l'òrgan de govern han d'ésser associades i han de tenir capacitat per a exercir llurs drets socials.

3. Les associacions declarades d'utilitat pública, mentre mantinguin aquest caràcter, han de garantir la paritat en els seus òrgans de govern, tret dels supòsits en que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.

4. Les persones inhabilitades d'acord amb la legislació concursal no poden ésser membres de l'òrgan de govern de les associacions que duen a terme una activitat econòmica mentre no hagi finit el període d'inhabilitació.

3.6 Es modifica l'article 322-12.1, 2 i 3, que queda redactat de la manera següent:

1. Els membres de l'òrgan de govern han d'ésser escollits, en reunió de l'assemblea general o per mitjà del procediment electoral que estableixin els estatuts, per votació de totes les persones associades que estiguin en situació d'exercir llurs drets socials.

2. Les candidatures que es presentin a elecció tenen dret a comunicar llur programa d'actuació a les persones associades abans de la data de l'elecció, i també, si aquesta es fa en assemblea general, durant la mateixa reunió. A aquests efectes, tenen dret a disposar de la llista de les persones associades amb antelació suficient. L'òrgan de govern, a proposta de les candidatures, ha de fer arribar a les persones associades, una vegada com a mínim, els programes i les altres comunicacions que siguin raonables. En els casos en què les associades ho autoritzin expressament, l'òrgan de govern pot facilitar a les candidatures que ho demanin el domicili, els telèfons i les adreces de correu electrònic de les persones associades.

Quan l'associació hagi estat declarada d'utilitat pública, les candidatures que es presentin a elecció han de respectar la paritat entre dones i homes, excepte que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.

3. Les persones integrants de la candidatura més votada són escollides membres de l'òrgan de govern, llevat que els estatuts requereixin una majoria qualificada o estableixin algun altre sistema de provisió dels càrrecs.

3.7 Es modifica l'article 322-14.1, que queda redactat de la manera següent:

1. Els membres de l'òrgan de govern han d'exercir llurs funcions amb la diligència d'una persona bona administradora, d'acord amb la llei i els estatuts, i servir el càrrec amb lleialtat a l'associació, actuant sempre en benefici d'aquesta.

3.8 Es modifica l'article 331-2.1, que queda redactat de la manera següent:

1. Poden constituir fundacions les persones físiques i les persones jurídiques, privades i públiques.

3.9 Es modifica l'article 332-3.2, que queda redactat de la manera següent:

2. En cas que els membres del patronat siguin persones físiques, han de complir els requisits següents:

- a) Haver assolit la majoria d'edat.
- b) No estar inhabilitades per a exercir càrrecs públics o per a administrar béns.
- c) No haver estat condemnades per delictes contra el patrimoni o contra l'ordre socioeconòmic o per delictes de falsedat.

3.10 Es modifica l'article 332-8, que queda redactat de la manera següent:

Article 332-8. Exercici de les funcions de govern

1. Les persones que formen el patronat han d'exercir llurs funcions amb la diligència d'una persona bona administradora, d'acord amb la llei i els estatuts, i servir el càrrec amb lleialtat a la fundació, actuant sempre en interès d'aquesta.

2. Les persones que formen el patronat han de fer que es compleixin les finalitats fundacionals i tenen el deure de conservar els béns de la fundació i mantenir-ne la productivitat, seguint criteris financers de prudència adequats a les circumstàncies econòmiques i a les activitats que dugui a terme la fundació.

3. Les persones que formen el patronat per a complir llurs funcions, tenen el dret i el deure d'assistir a les reunions, d'informar-se sobre la marxa de la fundació i de participar en les deliberacions i en l'adopció d'acords. Han de complir també els deures comptables que regula l'article 313-1, custodiar els llibres, tenir-los actualitzats i guardar secret de les informacions confidencials relatives a la fundació, fins i tot després d'haver cessat en el càrrec.

4. Si una tercera part de les persones que formen el patronat considera, per raons justificades, que hi ha alguna circumstància excepcional en la gestió de la fundació que aconsella la realització d'una auditoria de comptes, encara que no es produeixi cap de les circumstàncies a què fa referència l'article 333-11, poden demanar la convocatòria del patronat per a sol·licitar de manera raonada la realització de la dita auditoria. Si el patronat no és convocat o, un cop convocat amb aquesta finalitat, no acorda la realització de l'auditoria sol·licitada, el protectorat, a petició de les persones interessades que formen part del patronat, donant audiència prèvia al patronat, pot requerir a la fundació que faci l'auditoria, a càrrec de la mateixa fundació, sempre que s'acrediti l'existència d'alguna circumstància excepcional que l'aconselli en interès de la fundació.

Article 4. Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya

4.1 Es modifica l'article 451-4, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-4. Llegítima de les persones progenitores

1. Si la persona causant no té descendència que l'hagi sobreviscut, són legitimàries les persones progenitores que la sobrevisquin. Aquestes no tenen dret a llegítima si la causant té descendència però ha estat desheretada justament o declarada indigna.

2. Cada persona progenitora té dret a la meitat de la llegítima, sense que la pugui incrementar amb la part que correspon o pugui correspondre a l'altra, si aquesta no l'adquireix.

4.2 Es modifica l'article 451-6, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-6. Llegítima individual de la descendència

Per determinar l'import de les llegendes individuals de la descendència, fan nombre la persona legítima que sigui hereva, la que hi ha renunciat, la desheretada justament i la declarada indigna de succeir. No fan nombre la premorta i l'absent, llevat que siguin representades per llur descendència.

4.3 Es modifica l'article 451-11 i s'incorpora un nou apartat 3, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-11. Pagament de la llegítima

1. La persona hereva o les persones facultades per a fer la partició, distribuir-la o pagar llegendes poden optar pel pagament, tant de la llegítima com del suplement, en diners, encara que no n'hi hagi a l'herència, o pel pagament en béns del cabal relict, sempre que, per disposició de la persona causant, no correspongui a les legítimes de percebre'ls per mitjà d'institució d'hereu o hereva, llegat o assignació d'un bé específic, atribució particular o donació. També es pot optar per fer el pagament de la llegítima conjuntament amb béns i amb diners, sempre que la persona facultada per a fer-ho ho comuniqui a la legítima.

2. En cas d'optar pel pagament de la llegítima o, si escau, el suplement en béns, la persona hereva o la persona facultada per a pagar ha de complir els requisits que estableix l'article 451-7.2.

3. Si la causant ha instituït com a única persona hereva l'altre progenitor o progenitora de la legítima i el pagament de la llegítima impedeix la persona hereva satisfer les seves necessitats, determinades d'acord amb l'article 452-1.2, aquesta pot ajornar el pagament durant la seva vida, tret que la causant hagi disposat el contrari. L'ajornament no s'estén a les atribucions fetes per la causant que siguin imputables a la llegítima.

4.4 Es modifica l'article 451-17, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-17. Causes de desheretament

1. La persona causant pot privar les persones legítimes de llur dret de llegítima si en la successió concorre alguna causa de desheretament.

2. Són causes de desheretament:

a) Les causes d'indignitat que estableix l'article 412-3.

b) La denegació d'aliments a la persona testadora o al seu cònjuge o convivent en parella estable, o a l'ascendència o descendència de qui testa, en els casos en què hi ha l'obligació legal de prestar-los-en.

c) El maltractament greu, que inclou el de caràcter psicològic, a qui testa, al seu o a la seva cònjuge o convivent en unió estable de parella, o a l'ascendència o descendència de qui testa.

d) La suspensió o la privació de la potestat que corresponia a la persona progenitora legítima sobre el fill o filla causant o de la que corresponia al fill o filla legítima sobre un net o neta del o de la causant, en ambdós casos per causa imputable a la persona suspesa o privada de la potestat.

e) L'absència manifesta i continuada de relació familiar entre la persona causant i la persona legítima, si és per una causa exclusivament imputable a la legítima.

4.5 Es modifica l'article 451-20, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-20. Impugnació del desheretament

1. Si la persona legítima desheretada impugna el desheretament al·legant la inexistència de la causa, correspon a l'hereu o hereva provar que existia. Excepcionalment, la prova de la inexistència de la causa de l'apartat 2.e) de l'article 451-17 correspon a la legítima.

2. Si la persona legítima desheretada al·lega reconciliació o perdó, la prova de la reconciliació o del perdó correspon a la desheretada.

3. L'acció d'impugnació del desheretament caduca al cap de quatre anys de la mort de qui testa.

4.6 Es modifica l'article 451-27, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-27. Prescripció

1. La pretensió per a exigir la llegítima i el suplement prescriu al cap de quatre anys de la mort del o de la causant.
2. La prescripció de les pretensions de reclamació de llegítima o de suplement contra un progenitor de la persona legitimària resta suspesa durant la vida de la primera, sens perjudici del termini de preclusió que estableix l'article 121-24. També resta suspesa, en cas de designació d'hereu o hereva pels parents d'acord amb l'article 424-5, fins que no es produeixi l'elecció.

4.7 Es modifica l'article 452-6, que queda redactat de la manera següent:

Article 452-6. Extinció de la quarta vidual

1. El dret a reclamar la quarta vidual s'extingeix:
 - a) Per renúncia feta després de la mort del causant.
 - b) Per matrimoni o convivència marital amb una altra persona, després de la mort del causant i abans d'haver-lo exercit.
 - c) Per la mort de la persona cònjuge vídua o la persona convivent en parella estable supervivent sense haver-lo exercit.
 - d) Per suspensió o privació de la potestat de la persona cònjuge vídua o la persona convivent en parella estable supervivent, per causa que li sigui imputable, sobre els fills comuns amb el causant.
2. La pretensió per a reclamar la quarta vidual prescriu al cap de quatre anys de la mort del causant.

4.8 Es modifica l'article 461-15 i s'incorpora un nou apartat, que queda redactat de la manera següent:

Article 461-15. Presa d'inventari

1. L'inventari s'ha de prendre en el termini de sis mesos a comptar del moment en què l'hereu o hereva coneix o pot conèixer raonablement la delació.
2. L'inventari de l'herència s'ha de formalitzar davant notari o notària. Es pot aprofitar l'inventari pres per a detreure les quartes del fideïcomís o de l'herència gravada amb llegats. Tanmateix, l'inventari formalitzat per l'hereu o l'hereva en document privat que es presenti a l'administració pública competent per a la liquidació dels impostos relatius a la successió també produeix els efectes legals del benefici d'inventari.
3. En l'inventari s'han de ressenyar els béns relictos, sense que calgui valorar-los, i els deutes i les càrregues hereditaris, amb indicació de llur import.
4. L'inventari no es considera pres en forma si, a sabuda de l'hereu o l'hereva, no hi figuren tots els béns i deutes, ni si ha estat confeccionat en frau de la persona creditora.
5. Tret de prova en contrari, l'inventari es presumeix fet en forma, encara que no s'incloguin fiances o altres garanties personals o reals per deutes aliens, mentre la persona creditora no hagi requerit fefaentment de pagament.
6. Per a prendre l'inventari, no cal citar cap persona, però hi pot intervenir la persona creditora del o de la causant i altres interessades en l'herència.
7. Si la persona hereva manifesta la voluntat d'acceptar l'herència a benefici d'inventari abans de prendre'l, les persones legatàries i les fideïcomissàries no poden iniciar cap acció contra l'herència fins que s'hagi formalitzat l'inventari o hagi transcorregut el termini legal per a fer-ho.

4.9 Es modifica l'article 461-16 i s'incorpora un nou apartat, que queda redactat de la manera següent:

Article 461-16. Benefici legal d'inventari

1. Gaudeixen de ple dret del benefici d'inventari, encara que no l'hagin pres, les persones hereves menors d'edat, tant si estan emancipades com si no ho estan, les persones posades en tutela o curatela, les hereves de confiança, les persones jurídiques de dret públic, i les fundacions i associacions declarades d'utilitat pública o d'interès social. També en gaudeixen les herències destinades a finalitats d'interès general.

2. El benefici legal d'inventari a favor de les persones físiques esmentades a l'apartat 1 es manté sigui quin sigui el moment en què acceptin l'herència.

4.10 Es modifica l'article 461-18 i s'incorpora un nou apartat, que queda redactat de la manera següent:

Article 461-18. Efectes de l'acceptació pura i simple

1. Per l'acceptació de l'herència pura i simple, la persona hereva respon de les obligacions del o de la causant i de les càrregues hereditàries, amb els béns relictes i si són insuficients amb els béns propis.

2. En tot cas, la persona hereva respon dels deutes derivats de fiances, avals o altres garanties personals que desconegui a l'acceptar l'herència, exclusivament amb els béns hereditaris que subsisteixin en el moment en què en tingui coneixement.

4.11 Es modifica l'article 461-20 i s'incorpora una nova lletra, que queda redactat de la manera següent:

Article 461-20. Efectes de l'acceptació de l'herència a benefici d'inventari

L'acceptació de l'herència a benefici d'inventari produeix els efectes següents:

a) La persona hereva no respon de les obligacions del o de la causant ni de les càrregues hereditàries amb els béns propis, sinó únicament amb els béns de l'herència.

b) Subsisteixen, sense extingir-se per confusió, els drets i els crèdits de la persona hereva contra l'herència, dels quals es pot fer pagament, i les obligacions de l'hereva a favor de l'herència.

c) Mentre no quedin completament pagats els deutes del o de la causant i les càrregues hereditàries, no es poden confondre en perjudici de la persona creditora hereditària ni de l'hereva els béns de l'herència amb els propis de l'hereva.

d) Pel que fa a les obligacions del o de la causant que l'hereva desconegui en el moment de la formalització de l'inventari, que li són reclamades un cop ha liquidat els deutes i les càrregues, i ha tingut lloc la confusió de patrimonis, la responsabilitat de la persona hereva es limita als béns hereditaris que subsisteixin en el moment que conegui la reclamació.

Article 5. Modificació del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya

5.1 Es modifica l'enunciat del títol I, que queda redactat de la manera següent:

Títol I. Els béns i els animals

5.2 Es modifica l'article 511-1.3, que queda redactat de la manera següent:

3. Els animals no es consideren coses i estan sota la protecció especial de les lleis.

5.3 Es modifica l'article 511-3, que queda redactat de la manera següent:

Article 511-3. Els animals

1. Els animals són éssers vius amb sensibilitat física i psíquica que han de ser cuidats i tractats conforme a la seva espècie i natural destinació i s'ha de procurar el benestar de l'animal.
2. Només se'ls apliquen les regles dels béns en allò que permet llur naturalesa. En tot cas es prohibeix el maltractament i l'abandó. El seu sacrifici únicament pot ser conforme a les normes previstes a aquest efecte.
3. En la resolució de qualsevol conflicte sobre la titularitat o tinença d'un animal de companyia, a més de procurar el seu benestar, s'ha de tenir en compte el valor, l'ús al que es destina, el major vincle emocional amb l'animal, una major necessitat de la seva companyia o altres circumstàncies anàlogues, sense que prevalgui necessàriament la titularitat formal o administrativa.

5.4 S'incorpora l'article 511-4, amb el contingut de l'article 511-3 actual, que queda redactat de la manera següent:

Article 511-4. Fruits

1. Els fruits d'una cosa són els seus productes i els altres rendiments que se n'obtenen d'acord amb la seva destinació.
2. Els fruits d'un dret són els rendiments que se n'obtenen d'acord amb llur destinació i els que produeix en virtut d'una relació jurídica.

5.5 Es modifica l'article 542-22.1, que queda redactat de la manera següent:

1. Els animals de companyia i els objectes mobles corporals que, per llurs característiques, possibilitat d'identificació, estat de conservació, funció o destinació econòmica, són habitualment posseïts per algú es poden adquirir d'acord amb els requisits que estableixen la normativa de protecció dels animals i aquest article, respectivament.

5.6 S'afegeix un apartat 3 a l'article 569-14, amb el text següent:

3. La penyora també pot garantir diverses obligacions ja contraetes o per contreure de manera simultània o successiva entre les mateixes persones deutora i creditora, durant un període de temps i per una quantia màxima convinguts.

5.7 Es modifica l'article 569-17, que queda redactat de la manera següent:

Article 569-17. Substitució del bé empenyorat

1. El deutor o deutora o, si és una altra persona, el pignorant o la pignorant, si la penyora recau sobre béns fungibles i s'ha pactat expressament, pot substituir la totalitat o una part dels béns empenyorats.
2. La substitució d'uns valors per uns altres, en el cas de valors cotitzables, es fa d'acord amb el preu de les cotitzacions respectives en el mercat oficial el dia de la substitució. En el cas de valors no cotitzables, per a acreditar la substitució és suficient que els tinguin en llur poder la persona creditora pignorativa o les terceres persones designades i que consti inscrita en el mateix efecte o document que acredita el dret.
3. S'entén a tots els efectes, en els dos casos a què fa referència l'apartat 2, que la data de l'empenyorament es manté, com si s'hagués constituït inicialment sobre els béns que substitueixen els inicialment gravats.

Article 6. Modificació del llibre sisè del Codi civil de Catalunya

6.1 Es modifica l'article 621-5, que queda redactat de la manera següent:

Article 621-5. Determinació del preu

1. Si el contracte conclòs no determina el preu ni estableix els mitjans per a determinar-lo, s'entén que el preu és el generalment cobrat en circumstàncies comparables, en el moment de la conclusió del contracte i amb relació a béns de naturalesa similar.
2. Si el contracte conclòs fixa que el preu es determini per l'acord de les parts, les discrepàncies sobre la determinació del preu es poden resoldre a través de la mediació.
3. Si el contracte estableix que el preu sigui determinat per una de les parts o per terceres persones, només és possible oposar-se a la determinació manifestament no raonable o feta fora del termini pactat o adequat ateses les circumstàncies.
4. Si el preu és manifestament no raonable o la seva determinació és intempestiva, s'aplica l'apartat 1.
5. La part venedora ha d'obtenir el consentiment exprés de la part compradora per a qualsevol augment del preu acordat. Altrament, la part compradora no l'ha de pagar.
6. En la compravenda de consum, el preu total no pot ésser superior al preu informat en l'oferta o anunciat públicament, el qual ha d'incorporar els tributs de repercussió legalment obligada. Si, per la naturalesa dels béns, el preu total no es pot calcular abans de la conclusió del contracte, la part venedora ha d'informar de la manera com es determina.

6.2 Es modifica l'article 621-7, que queda redactat de la manera següent:

Article 621-7. Deure d'informació

La part venedora, abans de la conclusió del contracte, ha de facilitar a la part compradora la informació rellevant sobre les característiques del bé, tenint en compte els coneixements de les parts, la naturalesa i el cost de la informació, i també les exigències que resultin de la bona fe i l'honradesa dels tractes. Si procedeix, ha d'informar de la possibilitat d'acudir a la mediació i als altres sistemes alternatius de resolució de conflictes per a la gestió de les controvèrsies que sorgeixen entre les parts per tal de facilitar la conclusió del contracte.

6.3 S'afegeix un apartat 5 a l'article 621-37, amb el text següent:

5. Les parts poden acudir a la mediació i als altres mecanismes de resolució de conflictes en relació amb les controvèrsies derivades de l'incompliment de les obligacions contractuals.

6.4 Es modifica l'article 623-9, que queda redactat de la manera següent:

Article 623-9. Ús i costum de la bona pagesia

És una obligació derivada del contracte de conreu la de conrear segons ús i costum de la bona pagesia de la comarca, fins i tot, on escaigui, pel que fa als drets d'espigolar i de rostoll, d'acord amb les bones pràctiques agràries i les limitacions específiques a què estiguin sotmeses determinades zones del territori en funció de la normativa en vigor, encara que no hagi estat pactada expressament.

6.5 Es modifica l'article 623-33.1, 2 i 3, que queda redactat de la manera següent:

1. Qui conrea té la condició de masover o masovera si habita el mas que hi ha a la finca com a obligació derivada del contracte.
2. El masover o masovera no ha de pagar cap contraprestació per l'ús del mas, però aquest segueix la sort del contracte.
3. El masover o masovera té l'obligació d'explotar i conrear la finca o explotació agrària segons ús i costum de la bona pagesia i acomplir les altres activitats que li hagi encomanat la propietat, d'acord amb la naturalesa del contracte.

Disposició transitòria única. Termini de prescripció

1. El termini de prescripció de les pretensions per a exigir la llegítima i el suplement al qual es refereix l'article 451-27 s'aplica a les successions obertes amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei.
2. En les successions obertes amb anterioritat, s'aplica el termini de prescripció de la legislació anterior, però la prescripció es consuma quan transcorren quatre anys, comptats a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.
3. Tanmateix, si el termini que establia la legislació anterior fineix abans que aquest darrer termini de quatre anys, s'aplica el termini de prescripció de la legislació anterior.

Disposició final. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.